

Tussen leven en leven

Over *Because* van Carla van Leeuwen

door Enrique Muller

Het is opvallend dat tegenwoordig veel poëzie ofwel expliciet kritiek tegen de maatschappij, ofwel onvrede met het leven, d.w.z. impliciet kritiek tegen de maatschappij, inhoudt.

Men (de critici) gaat zelfs zover als norm voor goede poëzie in ieder geval te stellen dat er kritiek moet zijn op de maatschappij. Zo werd enkele jaren geleden als kritiek op de oudere generatie Antilliaanse dichters tijdens een studiedag van de 'Asensashon di Eskritor Antiano' naar voren gebracht dat die dichters niet geëngageerd zouden zijn. En onlangs werd naar aanleiding van het optreden van een Antilliaanse dichteres opgemerkt: 'Wanneer stapt ze nou eens af van het onderwerp "jeugd" en komt ze ook eens met kritische poëzie?' Dit zijn allemaal tekenen die erop wijzen wat het algemene gevoel is van deze tijd en welke verwachtingen men heeft van dichters.

De bundel van Carla van Leeuwen valt in de categorie dichtwerken die impliciete kritiek op de samenleving vertegenwoordigen. Zonder ook maar ooit woorden als 'politiek', 'armoede', 'haat', 'strijd' en 'uitbuiting' e.d. te laten vallen wordt onverbiddelijk afgerekend met de maatschappij waarin liefde – het enige wat belangrijk is – onmogelijk is of onmogelijk gemaakt wordt. De strijdlust, de noodzaak tot strijden om zo'n maatschappij te verwezenlijken ontbreekt hier. We zouden kunnen spreken van acceptatie van de situatie, van een zekere noodlotsgedachte. Dat blijkt al heel duidelijk uit de titel van de bundel, een simpel voegwoord, dat echter het begin inluidt van een verklaring die er op neerkomt dat het leven het heen en weer slingeren is tussen 'harde realiteit' en 'luchtbelfantasieën en sprookjeskastelen' (Wakker worden).

Verder duiden de titels van enkele gedichten op de aanvaarding van de werkelijkheid zoals die is: 'If I could', 'If you only knew', 'Twijfel', 'Ik ben bang' en 'Silver Dreams' bijvoorbeeld.

De enige mogelijkheid de ideale werkelijkheid te realiseren is de droom, is de fantasie. Deze bundel is er vol van en omdat hoe dan ook het besef er is dat

leven toch niet uitsluitend kan betekenen het vertoeven in de droom- en fantasiewereld, is er ook angst, de angst nergens meer bij te behoren. Ondanks de ogenschijnlijk zeer rationele beslissing blootsvoets te lopen i.p.v. de schoenen van volwassenen, die niet passen, aan te trekken (Mijn kinderschoenen). Die beslissing drijft slechts naar de droom, naar Angel Sleep, de herinnering, een wereld die nevelig is van hopen(?), illusies en idealen (Ik ben bang).

Wat betreft de keuze van de taal – Engels, Nederlands – het toepassen van zekere technieken is er nog duidelijk sprake van onzekerheid, een zoeken naar eigen vorm. De idee in de gedichten is echter overduidelijk: op een directe wijze wordt die idee tot uitdrukking gebracht, vrijwel nergens verhuld achter woorden en beelden.

Bron: *Amigoe* (Curaçao), 5 mei 1979.